

мережах тощо. Пояснюється це тим, що, на разі, наше національне законодавство не передбачає нормативно-правові акти, які б регулювали суспільні відносини в сфері захисту права інтелектуальної власності в мережі Інтернет. А також правопорушення, вчинені на просторах мережі Інтернет складно зафіксувати та відповідно складно ідентифікувати особу правопорушника, адже не існує ефективного механізму ідентифікації особи під час реалізації права інтелектуальної власності [3].

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 40-44, ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
2. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution. What It Means and How to Respond. Foreign Affairs, 12.12.2015. URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/2015-12-12/fourth-industrial-revolution>.
3. Атаманова Ю. Є. Захист прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет: світовий досвід та вітчизняні перспективи. *Право та інновації*. № 3 (7). 2014. С. 7-14.

Мітченко К. В.,
старший викладач кафедри
гуманітарних дисциплін та
психології поліцейської діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОРГАНИ ОПІКИ ТА ПІКЛУВАННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Пріоритетним завданням кожної держави є охорона дитинства та материнства за допомогою різних інструментів влади. Від законодавства країни, що забезпечує якість життя, залежить і «якість» сім'ї, яка буде здатна виконувати властиві їй функції.

Дитинство – це особливий період життя людини, в якому закладаються основи фізичного та душевного здоров'я, для чого необхідні сприятлива атмосфера в сім'ї, що сприяє нормальному розвитку дитини.

Особисте немайнове право дитини на ім'я є одним із найважливіших, оскільки лише під певним ім'ям можлива реалізація прав та свобод громадянина. У разі виникнення розбіжностей між батьками про ім'я та прізвище дитини дане питання вирішується органом опіки та піклування у вигляді видання відповідного акта чи розпорядження.

Особливістю здійснення цього права є те, що його реалізує не сама дитина, а її батьки чи законні представники [1, с. 45]. За незгоди батьків або одного з них з рішенням органу опіки та піклування вони мають право звернутися до суду. По досягненню дитиною віку 14 років орган опіки та піклування, виходячи з інтересів дитини, може дати дозвіл на зміну імені дитини, а також змінити присвоєне раніше прізвище на прізвище іншого батька.

У законодавстві не закріплено перелік підстав зміни імені, даний питання вирішується у разі індивідуально. Якщо один із батьків заперечує проти зміни імені, орган опіки та піклування повинен відмовити, оскільки для зміни імені необхідна згода обох батьків, те саме стосується і зміни прізвища дитини, винятком випадків позбавлення одного з батьків батьківських прав, визнання його недієздатним чи безвісно відсутнім.

Ні для кого не секрет, що дитині найкраще жити у своїй сім'ї, яка «соціально здорова», не завдає йому жодної шкоди. Забезпечення життя дитини в сім'ї є однією з важливих складових правової охорони сім'ї. Саме тому у забезпеченні охорони сім'ї на державному рівні беруть активну участь різні органи державної влади, зокрема органи опіки та піклування виконують спеціальні завдання щодо захисту прав та законних інтересів неповнолітніх дітей.

У кожному із суб'єктів прийняті спеціальні закони, що регулюють питання діяльності органів опіки та піклування. Контроль за провадженням діяльності органів опіки покладено на органи місцевого самоврядування, які приймають нормативно-правові акти, що регулюють роботу опіки та піклування.

У тих випадках, коли висновок органу опіки та піклування був недостатньо докладним або невмотивованим, суд повинен безпосередньо у судовому засіданні заслуховувати думку представника органу опіки та піклування по суті спору, уточнюючи неясні питання та обставини, на яких було засновано цей висновок [1, 2].

В будь-якому разі в судовому рішенні повинні бути відображені всі обставини справи та причини, за якими вони приймаються або не беруться до уваги судом.

У рішенні суду має бути відображено, кому передається виховання неповнолітній. В даному випадку можливі три варіанти: іншому батькові; органу опіки та піклування; опікуна, якщо на момент винесення рішення його призначено в установленому порядку [4].

Тобто у разі відсутності можливості передачі дитини іншому батькові та за відсутності призначеного опікуна неповнолітній передається органу опіки та піклування для вжиття заходів щодо його влаштування та захисту його прав та інтересів.

На підставі рішення суду про позбавлення батьківських прав права батьків, що впливають з спорідненості з дитиною, зникають. Однак зберігається весь спектр обов'язків батьків, у тому числі і за утриманням дітей, і питання про стягнення аліментів має бути вирішено судом незалежно від пред'явлення вимоги позивачем [3].

Крім того, дитина, щодо якої батьки позбавлені батьківських прав, зберігає право власності на житлове приміщення або право користування житловим приміщенням, що зберігає майнові права на підставі спорідненості з батьками та іншими родичами, у тому числі право на отримання спадщини [1].

Позбавлення батьківських прав є крайнім заходом впливу і має застосовуватися тільки після проведення профілактичних та запобіжних заходів (бесіди, постановка на облік, заходи адміністративного дії).

У судовій практиці зустрічаються випадки відмови у задоволенні позовних вимог щодо позбавлення батьківських прав по ряду причин.

Відповідно до Закону «Про опіку та піклування» до компетенції роботи відділу опіки та піклування перед даними органами стоять наступні завдання:

- захист прав та законних інтересів громадян, які потребують опіки та піклування, та громадян, які перебувають під опікою або піклуванням;
- нагляд за діяльністю опікунів та піклувальників, а також організацій, до яких вміщено недієздатні або не повністю недієздатні громадяни;
- контроль за збереженням майна та управлінням майном громадян, які перебувають під опікою чи піклуванням або поміщених під нагляд в освітні організації, або інші організації, у тому числі для дітей-сиріт та дітей, які залишилися без піклування батьків [2].

Органом опіки та піклування було надано акти обстеження житлово-побутових умов позивача та відповідача, висновок. Відповідно до актів житлово-побутові умови щодо місцю проживання обох батьків задовільні, створені умови для виховання, розвитку та проживання малолітньої дитини [4].

У висновку органу опіки та піклування зазначено, що відповідач ухиляється від виконання батьківських обов'язків щодо неповнолітнього сина, з ним не проживає, про його здоров'я не дбає, моральним, фізичним та психологічним розвитком не займається, не бере участі у матеріальному та побутовому утриманні дитини, вважає недоцільним позбавляти її батьківських прав, оскільки це не буде відповідати інтересам дитини [4].

Список використаних джерел:

1. Боднар Т. В. Деякі питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної з майновими правами дитини. *Право і суспільство*, 2022. № 2. С. 38-44.
2. Голобородько Н. В. Сучасні правові основи інституту опіки в Україні. *Шістдесяті економіко-правові дискусії*: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Львів, 27 жовтня 2021 р.). Львів, 2021. 90 с.
3. Правила опіки та піклування: затверджені наказом Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України від 26.05.1999 р. № 34/166/131/88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0387-99#Text>.
4. Про затвердження типових інформаційних карток адміністративних послуг у сфері соціального захисту населення. Наказ Міністерства соціальної політики України. 2022. URL: <https://www.msp.gov.ua/documents/6231.html>.